Raamconvenant landelijk overleg aansluiting sector kunstonderwijs–werkveld

Preambule

1. Het hbo-kunstvakonderwijs streeft naar een goede afstemming van de opleidingen op de beroepspraktijk vanuit de overtuiging dat opleiding en werkveld twee samenhangende segmenten uitmaken van één en dezelfde sector.

2. De beroepspraktijk hecht groot belang aan goed hbo-kunstvakonderwijs dat aansluit bij de ontwikkelingen in de sector, daaraan ook nieuwe impulsen geeft en bijdraagt aan de verdere professionalisering van de sector.

3. De ontwikkelingen binnen de kunstpraktijk, de markt, de technologie, het onderwijs, maar ook bredere maatschappelijke ontwikkelingen, vragen om een voortdurende ontwikkeling van de kwalificaties van afgestudeerden van het kunstonderwijs.

4. Met het oog op een goede communicatie hierover met alle betrokken partijen heeft het kunstvakonderwijs in samenspraak met het werkveld in de afgelopen jaren gewerkt aan de ontwikkeling van een landelijk kwalificatiestelsel, gebaseerd op wederzijds afgestemde en goedgekeurde beroeps- en opleidingsprofielen.

5. Opleidingen en werkveld onderschrijven het gezamenlijk belang van een structurele dialoog op landelijk niveau en mogelijke vormen van samenwerking met het oog op de verdere versterking van de aansluiting opleiding-beroepspraktijk.

6. De organisatie van dit overleg is sinds 2001 belegd bij de HBO-raad en de Federatie van Kunstenaarsverenigingen. Na een goede opstart is het moment gekomen om de dialoog dichter bij de disciplines te organiseren om de betrokkenheid te versterken.

7. Eind 2005 hebben de HBO-raad en de VSNU met MKB-Nederland en VNO-NCW in het Convenant Werkveldoverleg Hoger Onderwijs afspraken gemaakt over de bestuurlijke borging van het overleg tussen het hoger onderwijs en het werkveld op collectief niveau. Dit HO-brede convenant richt zich mede op de inhoudelijke afstemming tussen opleidingen/domeinen en het werkveld en de betrokkenheid van branche- en beroepsorganisaties.
Het afstemmingsoverleg op domein/disciplineniveau richt zich met name op de dynamiek en het actualiseren van beroeps- en opleidingsprofielen bij de verdere ontwikkeling van het kwalificatiestelsel van het kunstvakonderwijs. Hier vindt het inhoudelijke debat plaats.

8. Binnen het kunstvakonderwijs zijn de opleidingen in een discipline georganiseerd in een zogenaamd Landelijk Opleidingsoverleg. Deze opleidingsoverleggen zijn verantwoordelijk voor het actueel houden van “hun” opleidingsprofielen, inclusief het afstemmingsoverleg met het relevante werkveld. Het opleidingsoverleg is verantwoordelijk voor de samenstelling van de vertegenwoordiging vanuit de opleidingen in het disciplineoverleg.

9. De beroepspraktijk is zeer gedifferentieerd en is niet zodanig georganiseerd, dat voor de inrichting van het landelijk overleg direct kan worden aangesloten bij een eenduidige, representatieve en continue werkveldvertegenwoordiging. Vanuit het werkveld biedt de ontwikkeling van de zogenaamde Sectorinstituten wel een goed aanknopingspunt voor de organisatie van dit overleg. Deze instituten zijn de natuurlijke contactpunten voor het kunstvakonderwijs en voor het werkveld voor onderwerpen op het terrein van opleiding en professionalisering. Vanuit die rol willen zij de verantwoordelijkheid nemen voor de coördinatie en de organisatie van een representatieve werkveldvertegenwoordiging in het disciplineoverleg.

10. Voor de stimulering, verankering, legitimatie én voor de facilitering van dit overleg willen opleidingen en het werkveld gezamenlijk afspraken maken. HBO-raad, namens de opleidingen, en de gezamenlijke sectorinstituten als organiserende partners aan werkveldzijde, willen hiertoe een raamconvenant sluiten dat als bestuurlijk kader dient voor de operationalisering van het inhoudelijke debat binnen de onderscheiden disciplines.

Partijen:

- Namens de hogescholen die kunstonderwijs verzorgen:
  . de HBO-raad

- Als organiserende partners voor het werkveldoverleg:
  . sectorinstituut Premsela voor het domein vormgeving en mode
  . sectorinstituut Muziekcentrum Nederland voor het domein muziek
  . sectorinstituut Theaterinstituut Nederland voor de domeinen theater en dans
  . sectorinstituut Virtueel Platform voor e-culture
  . sectorinstituut EYE Film Instituut Nederland voor het domein film
  . sectorinstituut Kunstfactor voor het domein docentenopleidingen kunstvakken/-educatie

Partijen spreken het volgende af:

Doelstelling

Partijen spreken af om zich - ten behoeve van de kunstvakopleidingen en de relevante beroepsdomeinen - gezamenlijk te zullen inspannen voor de versterking van de structurele dialoog over de aansluiting van het hbo-kunstvakonderwijs en de beroepspraktijk.
Zij richten hiertoe een samenhangend stelsel in voor inhoudelijk overleg op disciplineniveau onder een bestuurlijke koepel van de HBO-raad en de gezamenlijke sectorinstituten in de sectoren waar het kunstvakonderwijs een taak heeft.

Dit overlegstelsel heeft ook als doel om een effectieve communicatie met en over het kunstvakonderwijs te bevorderen.

Karakter en reikwijdte convenant

Dit convenant heeft betrekking op het door de minister van OCW bekostigde hbo-kunstvakonderwijs, inclusief de docentenopleidingen voor de kunstvakken.

Het is een raamconvenant: het biedt een kader voor het overleg tussen de opleidingen en het werkveld op het niveau van de onderscheiden disciplines met als focus het ontwikkelen en actueel houden van beroeps- en opleidingsprofielen in het kader van het kwalificatiestelsel van het kunstvakonderwijs.

Voor elke discipline wordt een afzonderlijk overleg ingericht tussen de betrokken opleidingen en het relevante werkveld. Elk afzonderlijk overleg is verantwoordelijk voor de agendavorming. Daarover worden door het opleidingsoverleg en het betrokken sectorinstituut in afzonderlijke addenda afspraken gemaakt.

Met dit convenant wordt het werkveldoverleg bestuurlijk verankerd. Hiermee wordt het overleg op disciplineniveau aangemerkt als het afstemmingsoverleg in het kader van de procedure van de vaststelling van de opleidingsprofielen.

Verantwoordelijkheden

Gelet op de aard van dit raamconvenant en de positie van convenantpartners ten opzichte van de vertegenwoordigde partijen, is een helder onderscheid in verantwoordelijkheden noodzakelijk.

Dit betreft aan de ene kant de verantwoordelijkheidverdeling tussen de beroepspraktijk en de sectorinstituten. Aan de andere kant is er sprake van een verantwoordelijkheidstoedeling tussen de HBO-raad en de afzonderlijke hogescholen ten aanzien van het werkveldoverleg.

Dit convenant gaat voor wat betreft het kunstvakonderwijs uit van de ten aanzien van het hoger beroepsonderwijs algemeen geldende zienswijze en procedure bij ontwikkeling en legitimatie van opleidingen. De verantwoordelijkheden liggen op drie niveaus:
- De beroepspraktijk is primair verantwoordelijk voor het formuleren van de beroepsvereisten en het opstellen en valideren van beroepsprofielen met beroepskwalificaties.
- Het collectief van hogescholen dat een bepaalde opleiding verzorgt, verenigd in een Landelijk Opleidingsoverleg, is verantwoordelijk voor de totstandkoming van een landelijk gemeenschappelijk opleidingsprofiel en legitimering daarvan door de beroepspraktijk.
- Afzonderlijke hogescholen zijn primair verantwoordelijk voor de formulering van hun opleidings-doelen en -programma's.

Het eerste en het tweede niveau zijn het aangrijpingspunt voor dit convenant, waarbij de dynamiek van de beroepspraktijk nadrukkelijk een plaats heeft.

De sectorinstituten kunnen niet worden beschouwd als vertegenwoordigers van de beroepspraktijk. De verantwoordelijkheid van de sectorinstituten richt zich op het in samenspraak met de HBO-raad organiseren, coördineren en ondersteunen van het landelijk overleg aan de kant van de werkveldvertegenwoordiging.

Vertegenwoordiging

De HBO-raad draagt zorg voor een representatieve en gelegitimeerde vertegenwoordiging van de kunstvakopleidingen in de onderscheiden disciplineoverleggen.

De afzonderlijke sectorinstituten dragen zorg voor een representatieve en gelegitimeerde vertegenwoordiging van de beroepspraktijk op de inhoudelijke gesprekstheme's. Zij betrekken daarbij de relevante branche- en beroepsorganisaties.

De vertegenwoordiging vanuit de opleidingen en het werkveld kan variëren, afhankelijk van de concrete agendaonderwerpen.

De HBO-raad en de gezamenlijke sectorinstituten stimuleren de samenhang in de agendavorming en faciliteren het disciplineoverleg en het overleg over meer algemene en disciplineoverstijgende onderwerpen. In onderling overleg wordt in dergelijke gevallen de vertegenwoordiging over en weer afgesproken.

Besluitvorming

In geval van formele besluitvorming – bijvoorbeeld bij vaststelling van nieuwe of geactualiseerde landelijke opleidingsprofielen – draagt de HBO-raad zorg voor bestuurlijk overleg tussen de betrokken hogescholen als sluitstuk van het afstemmingsoverleg op disciplineniveau, passend in de afspraken in het HO-brede convenant ten aanzien van de vaststelling van opleidingscompetenties

Taakgebied van het disciplineoverleg

Elk disciplineoverleg heeft als taak bij te dragen aan het onderhoud en ontwikkeling van het kwalificatiestelsel van het kunstonderwijs, in het bijzonder een dekkende verzameling beroepsprofielen en opleidingsprofielen en procedureafspraken.
Hiertoe behoort de periodieke bijstelling van beroeps- en opleidingsprofielen en de afstemming van inhoudelijke vraagstukken en initiatieven waarin het beroepenveld en de hogescholen geacht kunnen worden gezamenlijk op te treden, bijvoorbeeld de intrede en begeleiding van afgestudeerden van opleiding naar de praktijk, het alumnibeleid en het beleid met betrekking tot bij- en nascholing.

Elk disciplineoverleg ontwikkelt de eigen agenda, rekening houdend met de kaders van dit raamconvenant.

Organisatie

De overlegactiviteit waar het raamconvenant zich op richt, vindt grotendeels plaats binnen het disciplineoverleg. Over de organisatie van dat overleg maken de opleidingsoverleggen en het betrokken sectorinstituut nadere afspraken.

Het overleg op disciplineniveau wordt gevolgd en gestimuleerd in een periodiek platformoverleg tussen de HBO-raad en de sectorinstituten. In dit overleg kunnen tevens disciplineoverstijgende onderwerpen worden geagendeerd. Over onderwerpen die vanuit het inhoudelijke overleg binnen de disciplines worden aangedragen binnen de reikwijdte van dit sectorconvenant c.q. het HO-brede convenant, en die van meer bestuurlijke aard zijn, kunnen zo mogelijk procedurele afspraken gemaakt worden over verwijzing naar de relevante overlegniveaus.

Dit sectoraal overlegplatform komt gemiddeld tweemaal per jaar bijeen.

Kosten uitvoering raamconvenant

Partijen nemen voor eigen rekening deel aan de reguliere werkzaamheden, voortkomend uit het raamconvenant. Wanneer voor bijzondere activiteiten voor bijvoorbeeld aanvullend onderzoek, publicaties, externe expertise of bijzondere bijeenkomsten extra kosten moeten worden gemaakt, wordt samen naar financiering van deze activiteiten gezocht.

Partijen maken nadere afspraken over bijdragen aan de secretariaatsvoering ten behoeve van het platform.

Duur en evaluatie

Dit convenant wordt aangegaan voor een periode van twee jaar. Partijen spreken af om de werking van dit convenant na deze periode te evalueren. Bij deze evaluatie worden ook de deelnemers aan het overleg betrokken. Op basis van deze evaluatie vindt verdere besluitvorming plaats over dit convenant.

Aldus overeengekomen en ondertekend te Utrecht op 29 juni 2011,

---

HBO-raad

Guusje ter Horst,
voorzitter

Premsela

Els van der Plas,
directeur

Muziekcentrum Nederland

Hans van Beers,
directeur

Theaterinstituut Nederland

Henk Scholten,
directeur

Virtueel Platform

Floor van Spaendonck,
directeur

EYE Film Instituut Nederland

Sandra den Hamer,
directeur

Kunstfactor

Tom de Rooij,
directeur